

enormement la varietat i abundància de paisatges; les Guilleries són un estoig d'inefables meravelles naturals, que ampliaria notablement aquesta descripció, i igualment diem del Collsacabra. Però, el desig de millorar la intel·ligència i comprensió de la matèria, ens força a estrènyer el nostre camp d'acció, dedicant-lo únicament al tros que, més o menys impropïament, el poble ha anomenat Plana de Vic, o sigui la part baixa de la regió.

I diem més o menys impròpiament, car una ullada al territori és suficient per a convèncer-se que el nom de Plana li ha estat força mal aplicat. És del tot evident que, en comparança amb el muntanyam que l'enronda, el relleu del fons de la depressió queda molt menys fragós i abrupte, i fins i tot, esguardat des dels cims que el dominen, sembla ésser completament lliure d'accidents geogràfics. Però en trepitjar-lo, hom es dona compte que el terreny és en alguns llocs prou trencat per a concedir-li, sense miraments de geògraf, el qualificatiu de plana; i no significa això la negació de l'existència d'algun indret ras, amb mancança absoluta d'alts i baixos.

A una distància de 50 quilòmetres de la Mediterrània, i a una altitud mitja de 500 metres, reclosa entre les estribacions prepirenenques al nord, i l'anomenada serralada de l'interior al sur, ocupa la Plana de Vic una notable extensió de la depressió central catalana, amb la qual limita a llevant i a ponent. Es, doncs, una terra interior, a mig aire de la mar i de la muntanya. Dóna goig entrar-hi procedint d'altres contrades, per l'engorjat septentrional o el congost meridional; hom esdevé admirat en contemplar aquella terra que, esbadiant les serralades, s'obre amplament com poncella en eclosió, ampliant el seu horitzó i perspectiva. Un cop dins, una ullada és suficient per a donar-se compte de les línies estructurals del terreny; hom no s'hi sent encerclat per cims i carenes inexpugnables, com al cor del Pirineu, però hom percebeix la impressió de trobar-se protegit per un murallam sense intermitències. Cap al nord es dreça bruscament la serralada de Bellmunt (1,255 metres), continuada a l'altra banda de l'engorjat que dóna entrada al Ges a la Plana, per les estribacions de l'enesprat muntanyam del Puigsacalm, les agudes crestes del qual es retallen en l'horitzó. Seguint aquest cercle veurem més cap a orient les serralades de Cabrera i Aiats, dominant el Collsacabra; llur aspectre tabular característic, que sols troba parió en el turó d'Orís, a l'altra banda del Ter, les distingeix totseguit. Torçant ara cap al sur, es continua aquest sistema orogàfic, però sense aquesta forma típica, les vessants són rostes i abruptes, el Ter s'hi escola profundament encaixonat. Un cop travessat aquest riu, hom albira una cadena de tossals, que formen el born E. de la comarca, i que s'alcen pausadament fins a juntar-se amb els contraforts montsenyencs. Des de Matagalls (1,700 metres), el perfil d'horitzó va passant successivament per Collformic, Pla de